

Okul öncesi eğitim ortamında oyun yoluyla öğrenme

Oyun nedir? Oyun çocuklarda doğal olarak ortaya çıkar ve çocukların öğrenme ve gelişimlerinde ve ayrıca kimlik duygusunun oluşmasında önemli bir yere sahiptir. Oyun birçok şekilde olabilir, kapalı alanlarda veya açık hava gibi çeşitli ortamlarda yapılabilir ve bir veya birden fazla kişinin katılımıyla olabilir. Oyun, aktif veya pasif olabilir ve katılanlar için özel bir anlam ve değer ifade edebilir. Oyun kişileri düşünmeye teşvik eder, faydalı ve eğlenceli olabilir.

"Oyun, çocukların oyun oynarken yaptıkları keşfetme, yaratma, doğaçlama ve hayal etme gibi aktiviteler sırasında öğrenmeleri için onlara fırsatlar sağlar. Oyun, çocukların soru sorma, problem çözme ve eleştirel düşünme gibi eylemleri gerçekleştirebilecekleri destekleyici bir ortam sağlar. Oyun çocukların düşünme kapasitelerini genişletebilir ve bilmeye ve öğrenmeye olan arzularını artırabilir." (EYLF, 2009 p. 15)

Dünya genelinde yapılan araştırmalar sonucunda çocukların amaca yönelik oyun tabanlı aktivitelere katıldıklarında öğrendikleri ve gelişim sağladıklarını gösterilmiştir.

Ana Okulu, Yuva, Gündüz Aile Bakımı ve Okul saatleri dışında bakım sağlayan bakım yerleri gibi okul öncesi eğitim ortamlarında çalışan öğretmenler, her bir çocuk için çocuğun bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak bir program hazırlarlar.

Eğitmenler bunu, çocukların içeri ve dışarıdaki oyun ortamları arasında kolayca hareket edebilecekleri açık bir eğitim ortamında çocuklara geniş bir yelpazedeki oyun tabanlı aktiviteler sunarak yaparlar.

Eğitmenler farklı eğitim taktikleri kullanarak, öğrenme sevgisini aşıladıkları gibi, meraklı, araştırmayı seven ve çevresindeki dünya ile ve tanıştığı insanlarla ilgili olmaları için çocuklara destek sağlarlar. Çocuklar oyun yoluyla hayal etme, taklit etme, yaratma, keşfetme, inceleme, iletişim kurma, sorgulama, konuşma, dinleme, düşünme, hissetme, dokunma ve koklama gibi eylemleri yapabilirler. Oyun uzlaşma, problem çözme, risk alma, yeni şeyleri deneme ve bazı şeylerin nasıl işlediğini anlama gibi faaliyetleri de kapsar. Çocuklar kendileri ve diğerleri hakkında bilgi edinecek, oyun oynamanın kurallarını öğrenecek, arkadaş edinecek, etraflarındaki insanlar, eğitimciler ve diğer çocuklarla ilişkiler kuracak ve güven oluşturacaklardır. Oyun çocuklara kutlama, üstesinden gelme, başarısız olma, başarma, hatalar yapma, pratik yapma, yeni bilgi veya becerilerin denenmesi, fikir edinme ve yeni yetenek ve bilgi birikimlerinin edinilmesi gibi konularda fırsatlar sunar.

Eğitmenler tarafından planlanan, kapalı alanlarda ve açık havada gerçekleştirilen oyun aktiviteleri arasında aşağıdakileri görebilirsiniz: resim çizme, makas ve yapıştırıcı kullanarak kesme ve yapıştırma, geri dönüşümlü malzemelerin

kullanımı, inşaat oyuncaklarıyla ve bloklarla inşa etme, yapboz, pasaklı oyunlar, parmak boyama, çamurda kazı yapma, kum havuzunda yemek pişirme oyunu, oyun hamuru ve kille oynama, oyun oynama, canlandırma yapma, giyinme-kuşanma, kuklalarla oynama, boyama yapma, çekiçle vurma, dans etme, şarkı söyleme, tırmanma, zıplama, koşma, ip atlama, İngilizce ve diğer dillerde hikâyeler dinleme, hikâye anlatma, hayali oyun, kitap okuma, suda oynama, bahçivanlık ve daha birçoğu.

Oyun tüm çocuklar için önemlidir. Oyun çocukların kendi dünyalarını algılamalarına ve kuvvetli bir kimlik duygusu geliştirmeye devam etmelerine yardımcı olur. Çocuklar bazen tek başlarına, bazen de bir ya da iki çocukla ve küçük veya büyük çocuk grupları içinde oyun oynayabilirler. Oyun gürültülü veya sessiz, pasif veya aktif olabilir.

Oyun çocuğun kendine olan güvenini arttıracak fiziksel gelişim için ona fırsatlar sunar. Oyun ayrıca büyük ve küçük kasları çalıştırır ve çocuğun koordinasyonunun gelişmesine yardımcı olur.

Çocuklar gözlemledikleri şeyleri hayal güçlerini kullanarak, canlandırma yoluyla çevrelerine aktarırlar. Örneğin, yemek pişirme taklidi yapma veya bir bebeğe bakıyormuş gibi yapma, bir itfaiyeci, doktor veya satıcı olma bunlarda birkaçıdır. Bu, insanların toplum içinde aldıkları farklı vazifeleri çocuklar tarafından anlaşılmasına yardımcı olur.

Çocuklar henüz hazır değilken onlara örgün eğitim vermek ve onlara bazı bilgi ve becerileri öğretmek çocuklarda güven kaybına, kendilerini geri çekmelerine, istenmeyen davranışlara veya başarısızlık duygusunun oluşmasına neden olabilir. Oyun yoluyla öğrenme, çocuğun kendi hızında öğrenmesine ve daha karmaşık kavram ve vazifelerin üstesinden gelmesi için gerekli olan bilgi ve becerileri elde etmesine izin verir.

Çocuklar okul öncesi eğitim ortamından ilkokula doğru geçerken, oyun tabanlı bir öğrenim ortamından daha düzenli bir öğrenim modeline kademeli olarak geçiş yaparlar.

Okul öncesi eğitim ortamındaki öğretmenlerin uyguladığı çeşitli öğretim metotları vardır. Çocuğumuzun katıldığı eğitim hizmetinde, müzik, hikâyeler ve bir konu hakkında tartışma gibi daha düzenli bazı yönlendirilmiş aktiviteler olacaktır. Çocuklar günün büyük bir kısmında, nerede oynayacakları, kiminle oynayacakları ve herhangi bir oyun aktivitesi ile ne kadar zaman geçirecekleri gibi konularda kendi kendilerine kararlar verirler. Eğitimci, çocuklar ihtiyaç duyduğunda onlara destek sağlarlar ve onları yönlendirirler.

Çocuklar nerede oynamak isterlerse istesinler, buralarda başkaları tarafından kabul edilebilir davranışları öğrenmelerine yardımcı olacak kurallar bulunacaktır. Kurallar çocukların güvende olmasına, çevrelerindeki eşyalara zarar vermemelerine ve başkalarına karşı adil

ve eşit olmalarına yardımcı olur. Örneğin, çocuklar salıncakta sırayla sallanmak için bir kural üretebilirler. Kuralları oluştururken çocukları da bu sürece dahil etmek onların düşünme ve problem çözme becerilerini, iletişim ve sosyal becerilerini ve de matematik ve okuma yazma ile ilgili becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Kurallar, amaçlarının çocuklar tarafından anlaşılması açısından, mümkün olduğunca basit ve çocuğun yaşına ve gelişim aşamasına uygun olmalıdır.

Oyun sırasında, çocuklar sahip oldukları bilgi birikimleri ve fikirleri üzerine yeni ve ilginç yollarla yeni şeyler ekleyebilir. Mesela, kuru kum üzerine su döküldüğünde, kum suyu artık çekemeyecek doygunluğa ulaşana kadar içine çeker ve sonunda su göletleri oluşur. Çocuklar bir su göleti oluşana kadar kaç kap su gerektiğini sayabilirler. Bu şekilde bilimsel ve matematiksel gerçeklerin de kullanıldığı yararlı bir öğrenim metodu uygulanabilir.

Çocukları oyun sırasında gözlemlediğimizde, onların görme, duyma, dokunma ve bazen de tatma gibi duyularını kullanarak sürekli bir dikkat içerisinde çevrelerindeki dünya hakkında bilgi sahibi olduklarını görürüz.

Çocuklar bazı aktiviteleri defalarca tekrar edebilirler. Bu şekilde riskler alır, öğrenir ve becerilerini geliştirirler. Bunlara örnek olarak bir ağacın en yüksek noktasına tırmanmak veya bir yap-boz oyununda usta olmak, kendi kıyafetlerini kendisi giymek veya resim önlüğünü kendisi

takmak, ince bir sopa üstünde dengede kalmak, kendi başlarına makas kullanmak, bir salıncağa kendi kendilerine çıkmak veya kendi kendilerine salıncakta sallanmak verilebilir. Büyük veya küçük bu tür başarılar çocuğun kendisi, ailesi ve onun öğrenimini destekleyen eğitmenler için çok değerlidir.

Oyun çocuklara konuşma ve soru sorma, kelime dağarcıklarını ve dillerini, okuma-yazma, matematik ve sosyal becerilerini geliştirme adına fırsatlar sunar. Çocuklar oyun yoluyla diğer insanlarla nasıl iletişim ve sosyal ilişki kuracaklarını öğreniyorlar.

Ground Floor, 9-11 Stewart Street, Richmond, 3121
tel: +61 3 9428 4471 fax: +61 3 9429 9252
email: fkacs@fka.org.au web: www.fka.org.au
FKA Children's Services Inc. 215663278505573